

Lucas 2:14

“Ere zij God in de hoogste hemelen en vrede op aarde in de mensen een welbehagen”

1 eer aan God 2 vrede op aarde 3 in mensen een welbehagen

Gemeente,

En nog nooit is er zo mooi gezongen op aarde. Zo mooi als toen, in de velden van Efratha. Want engelen zongen: Ere zij God. Misschien heeft de juffrouw van school of zondagsschool dat wel eens verteld. Toen ze het kerstverhaal vertelde en het over de engelenzang had. Zo mooi wordt er alleen door engelen gezongen. Zou dat waar zijn? Dat er nooit en niemand mooier zingen kan dan engelen? Aan het eind van de preek geef ik antwoord op die vraag of dat zo is.

Maar dan moeten we wel eerst weten wat ze eigenlijk zingen. En wanneer. Nou, je zou kunnen zeggen: het is het antwoord op de preek. De engelenzang is het antwoord op de preek van het kerstevangelie. Zoals wij ook altijd zingen na de preek als antwoord op de preek. Nu, er is gepreekt in de velden van Efratha. Door die ene engel: “Ziet, ik verkondig u grote blijdschap die heel het volk wezen zal, namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus, de Heere.” Dat is de preek. Twee jaar geleden stonden we daar bij stil. Zaligmaken. Redden uit de stroom van zonde en schuld, uitmondend in het eeuwig verderf. Bij die 3 touwen uit de hemel. Die door het dak van de kerk voor ons neergelaten worden. Want de Naam Christus zegt: dit Kind mag ons zaligmaken. Want God heeft Hem gezonden. De Naam Heere zegt: Hij kan ons zaligmaken. Want Hij heeft alle macht en bevoegdheid van Zijn Vader gekregen. Zijn Naam Jezus zegt: Hij wil ons zaligmaken: dat is Zijn liefste werk, zo heet Hij. Zo is Hij. Ziet ik verkondig u grote blijdschap. Hij mag, Hij kan, Hij wil u zaligmaken. Kerstevangelie!

En dan komen er miljoenen maal miljoenen engelen en die zingen het antwoord voor. Op deze preek, dit kerstevangelie is maar één antwoord gepast. Eer aan God. De engelen zingen het voor, opdat zondaren, u, jij, ik het nazingen. De herders straks, alle eeuwen door, en ook wij vanmorgen. Eer aan God. Eerste couplet.

1 eer aan God

Met dat woord druk je je bewondering uit. Dat je iemand ontzaglijk goed vind. Als iemand een bijzondere prestatie heeft geleverd. Dan geeft de wereld iemand eer. Bijv dmv een onderscheiding: sportploeg van het jaar, sportman van het jaar. Fantastisch wat hij heeft gedaan. Of dmv een Nobelprijs of een medaille. Natuurlijk heel gevaarlijk om een mens te eren. En nog gevaarlijk om je eer te laten welgevalen. Want alles

wat wij kunnen is dankzij God. Vreselijk als je een mens eert of als mens eer zoekt of ervan geniet. Je laat toekennen wat alleen God toekomt. Eer aan God.

Maar waarom dan? Wat heeft God voor bijzonders gedaan? Nu, deze nacht: Zijn Zoon gezonden naar de wereld. Zijn Zoon Mens van vlees en bloed laten worden. God geeft Zijn Zoon als Kind aan een wereld verloren in schuld. God geeft Zijn Zoon. De Zoon komt als Kindje op aarde. Dat is bijzonder! Geweldig. En dit zit hem vooral in drie dingen.

Ten eerste: God geeft niet iets, God geeft Zijn Zoon, Zichzelf. Dat maakt een geschenk wel heel bijzonder. Kijk, iets geven, dat gaat nog wel. Iets geven aan de zending, iets geven aan ontwikkelingshulp, aan een collecte voor ebola epidemie, dat is mooi, maar niet zo moeilijk. Maar je kind geven. Je kind zenden en laten gaan om in dat gebied van ebola te leven en ook ziek te worden en andere mensen te helpen om te genezen. Dat is bijzonder. Wie zou dat doen?

Ten tweede: God geeft Zijn Zoon, ongevraagd. Er is niet om gevraagd. Herhaaldelijk en dringend en aanhoudend. Smeebedes en geroepen: o kom toch, help, help, want anders vergaan we. Nee, de mensheid voelt zich prima in de verloren staat. In die stroom van godloosheid en schuld richting het verderf. Nee, er is niet geroepen, geschreeuwd door ons. Het komt puur uit God Zelf op. Hij is bewogen. En dan te bedenken dat wij geen drenkelingen zijn maar misdadigers. We hebben misdreven, overtreden. Tegen God. En daarom zijn wij gevangenen. Gestraft naar recht. En ongevraagd zendt God Zijn Zoon. Is er in Zijn hart medelijden en ontfermen. Dat is bijzonder. Wie zou dat doen?

Ten derde: God geeft Zijn Zoon, ongewenst. Ongewenst. Want Zijn Zoon komt Zelf, komt ongevraagd om te redden, maar wij moeten Hem niet. Hij wordt niet met open armen ontvangen, maar met gebalde vuisten geslagen. Gestompt en veracht. Veroordeeld en gekruisigd. Ongewenst. Zijn komst wordt niet gewaardeerd. Wie zou dat doen? Je kind zenden naar een land met ebola, terwijl je weet: zodra hij aankomt nemen ze hem gevangen en lynchen ze hem. Wie zou dat doen? Dan toch zeggen: kind, ga, Ik zend je. Wie zou dat doen? Dat is bijzonder.

Eer aan God! Eer aan God. De engelen zingen het voor. O God wat bent U groot, goed. Wat geweldig en onvoorstelbaar. Eer aan U. Dat U dat doet. Met kerst. Niet iets, maar Uw Eigen Zoon geven, ongevraagd, en ongewenst. Eer aan God. Dan voelen we aan. Dit zingen is één ding. Op de HGVV avond, als koor bij een kerstconcert, maar dit echt beleven. Als je dit echt zingt dan zing je dat omdat het in je opwelt. Omdat je je mond niet kunt houden. Als antwoord op het kerstevangelie. Op de fiets, in de

auto, als je thuiskomt uit de kerk, als je denkt aan kerst, zingen in je hart. Geweldig zijt Gij o God. Wie is een God als Gij. Eer aan U. Verwondering, aanbidding, verbazing. Dat welt dan op in je hart. Dat is het. Dat zingen de engelen voor. En zalig als je dat na mag zingen. Eer aan U, o God! Steeds weer en steeds meer.

Weet u wat dit antwoord van de engelen mij leert? O, wat komt God veel aan mij tekort. Ik vind het vaak zo gewoon. O, Jezus is geboren, dat weet ik al, al honderd keer gehoord. Er welt niks op van binnen. God krijgt van mij geen eer. Is dat erg? Ja, dat is zonde. Dat is zonde in zijn kern. Het wezen van zonde. Ik geef God de eer niet die Hem toekomt. Dat is zonde. O, ik geef ieder het zijne kun je denken, maar laten we dat even aannemen dan, maar ik geef God Zijn eer niet. En dat velst mijn vonnis. Dat typeert me als mens die zijn doel mist. Niet doet waarvoor hij geschapen is. En wat doe je als een pen niet schrijft? Niet doet waarvoor hij bedoelt is? Weggoaien. Een mens die zijn doel mist? Weg ermee. Dat is verdiend, logisch. Weg van de aarde. En dat terwijl ik nota bene soms wel vol ben van wat een mens heeft gedaan, en van wat ik zelf allemaal doe. Maar van God? Geen mond en geen hart vol. Zonde!

Ook dat is vrucht van kerst. Wil de engelenzang oproepen: diepe voren van schuldbesef. Over een leeg leven. Een leven dat ongevoelig is, dood is voor wat God doet. O Heere, vergeef, o Heere, neem mij niet weg, o Heere, leer mij, schep mij een rein hart, een nieuw hart. Opdat ik U eer zal geven.

2 vrede op aarde

En vrede op aarde. Het tweede couplet. U kent er de vragen wel bij. En voelt ze misschien ook wel. Vrede, maar wat zie je ervan in de wereld? Zeker dit jaar. Wat zie je van vrede? 2000 jaar christendom en wat heeft het voor vrede gebracht?

Morgenochtend hopen wij daar een kant van te belichten, vanmorgen een andere kant. Waar gaat het eigenlijk over? Over vrede. En vrede is in de Bijbel een alomvattend woord. Vrede is eigenlijk de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. En zoals het daar zal zijn. Dat leven in al zijn facetten. Verzoend met God. God als Vader, eeuwige hemelse Vader. En dat wil zeggen: vreugde in God. en heiligheid van God overal en volkomen. De Heilige Geest zou je kunnen zeggen. Alles ongeschonden: de mensenwereld, de dierenwereld. Dat is vrede.

Dat was vrede. In het paradijs. En je zou kunnen zeggen: die vrede was als een bol, een bol van kristal die aan een koord aan het plafond hangt. Als je nou dat koord doorknipt, dan valt die bol op de grond en spat uit elkaar in duizend stukjes en scherven. Die vrede hangt aan het koord van het kennen en gehoorzamen van God. Die was er in het

paradijs. Toen sneden wij die draad met God door. En de bol viel. In scherven en stukjes. Onvrede met God, onrust in het geweten. Verbroken verhouding met God. Verbroken harmonie onder de mensen en in heel de schepping. Je kunt met alles en iedereen en jezelf overhoop liggen. Onvrede. Haat tegen God in je hart, afkeer van Zijn wezen en Zijn wetten. Ruzie met andere mensen, nijd, jaloezie. Gelukkig wordt het nog getemperd en zijn er nog goede dingen op aarde. Restanten, overblijfsels, scherven. Aardige karakters, vriendelijke mensen. Maar eens valt ook dat weg en dan is er eeuwige onvrede, volkomen onvrede. Eeuwig prijsgegeven aan haat, jaloezie, naar God toe en elkaar toe. En diep, diep ongelukkig. De hel. Zo is het leven geworden. Een verloren paradijs.

Maar in deze nacht zingen de engelen. Vrede op aarde. Nu. Nu het Kind geboren is. God Zijn Zoon gezonden heeft. In de Heere Jezus brengt God vrede op aarde. Daalt er ahw een groot pakket neer uit de hemel. Vrede in de Heere Jezus. Dat brengt Hij mee uit de hemel. Vol is Hij ervan. Vrede: God kennen, vergeving, liefde, vreugde in God, heiligheid van leven, hemelse gaven. Hier zijn ze op aarde gebracht. En straks als Hij heengaat zal Hij zeggen: Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u. In de prediking van dit Kind, van Mij is die vrede, laat Ik die achter. In Hem is vrede. Kom tot Hem. Hij brengt vrede mee. Kennis van God. Vrede met God, vreugde in God. In Hem is het te vinden. O alle gij dorstigen komt tot de wateren, komt neemt en eet, koopt zonder geld en zonder prijs deze vrede.

Als er in Afrika een helikopter zou zweven boven een gebied van grote droogte. Vluchtelingen die geteisterd door zon en hitte vergaan van droogte. En dat vliegtuig zou aan een lange kabel een grote bak neerlaten vol met water. Water in de woestijn. Iedereen mag komen. Een waterbak in de woestijn. Ieder mag komen niemand wordt uitgesloten of verboden. Wat zouden ze komen. Wat zouden ze zich verdringen, en drinken. Nu, in dit Kind, daalt vrede neer op aarde. Op de aarde daalt vrede neer. Een Kind vol, Gods Zoon vol. Overvloedig genoegzaam voor de hele wereld. Vrede: God kennen, vreugde in God. Iedereen mag komen. Niemand wordt verboden te komen. Niemand valt erbuiten....dan die niet komt. Dan degene die zichzelf buitensluit en wegblijft van Hem en niet drinkt.

Waarom zou je wegblijven? In haat tegen God. In onvrede met God, onder Zijn toorn. In onvrede met jezelf zovaak, innerlijke onrust en onvrede en weer een kater als iets moois voorbij is. En eens is alles voorbij. Waarom zou je wegblijven? Vrede op aarde. Te vinden in dit Kind. O Heere Jezus, schenkt mij vrede, geef Mij vrede. Vrede op aarde vanuit dit Kind. Verzoening met God, vreugde van de hemel, de Heilige Geest. En waar twee mensen samen tot dit Kind komen, komt er vrede onder elkaar. Eensgezindheid, verbondenheid, herkenning. Onder vrienden, in

een verkering, een huwelijk, een gemeente. Verenigd in Christus. Allen hetzelfde vindend in Hem en daarom van hart tot hart verbonden met elkaar. Heerlijk zo kerst met elkaar. Eén in dit Kind. Dezelfde vrede in het zelfde Kind gevonden en gekregen. En hoe dichterbij de Heere Jezus, hoe vaker je komt halen hoe meer vrede er komt. Hoe meer velen komen en allen uit Hem putten hoe meer vrede er komt. Onder elkaar, gezinnen, families, gemeente.

Vergelijk het met een kachel die brandt. Hoe dichterbij de kachel hoe meer warmte je voelt en krijgt. Hoe verder van de kachel: ja hoe kouder het is, ook al brandt de kachel. Hoe dichterbij Jezus hoe warmer van vrede het is. Met God, met elkaar. Hoe verder van Jezus vandaan, hoe minder vrede, hoe meer onvrede. Luther kon de dingen vaak ongezoeten zeggen. Zo ook hierin. Luther kwam eens bij iemand die vuile handen had. En kwam in gesprek. Over geloof en christendom. Ja, zei die man, nou is er al 1500 jaar christendom en nog steeds is er oorlog op de wereld, dat moet je mij eens uitleggen. Ja zei Luther er is al meer dan 1500 jaar zeep in de wereld en toch heb je vuile handen, dat moet je mij eens uitleggen. Als je geen gebruik van Jezus maakt, ja dan is er geen vrede. Als mensen geen gebruik van Jezus maken, dan is er geen vrede.

3 in mensen een welbehagen

Het 3^e couplet. In de mensen een welbehagen. Welbehagen betekent goede wil, goede gezindheid, dat je het goede voorhebt met iemand. Nu is er een eigenaardige vertaalkwestie met dit couplet. Waaruit blijkt dat vertalen heel belangrijk is. Want er je kunt ook anders vertalen. En de rooms katholieke vertalingen doen dat ook. Die vertalen: ere zij God, vrede op aarde, in de mensen die van goede wil zijn. Dus dan wordt die goede gezindheid betrokken op mensen. Mensen die van goede wil zijn naar God toe. Dan zie je hoe belangrijk je insteek, je theologie als vertaler is. Maar: zou dat voor u ook het einde van kerst zijn? Of beter gezegd: dat er nooit een begin aan kerst zou zijn gekomen? Mensen van goede wil. Maar dat ben ik niet, en dat word ik niet. Dan kan het, dan zal het voor mij nooit kerst worden. Als ik een goede wil en gezindheid moet hebben om ervoor in aanmerking te komen. Hopeloos, onbereikbaar, onmogelijk.

Maar we mogen en moeten vertalen: die goede gezindheid, dat welbehagen is aan Gods kant. God zoekt het goede, God heeft het goede voor met mensen die het kwade zoeken. Hij heeft geen lust in de dood van de zondaar, maar daarin heb Ik lust dat u zich bekeert en leeft. Dat geldt mensen. U, jij, ik. Mensen die van kwade wil zijn, die het goede niet zoeken. Mensen, zondaren, die niet het goede zoeken voor God. Gods eer, Gods Naam. We zijn ertegen. We doen maar wat wij graag willen en och, wat dat met Gods eer doet. We zoeken ons voordeel, ons leven, ons

gemak. En we tasten Gods eer aan, laten die aantasten. Want die heeft ons hart niet. Maar, en dat klinkt nog schokkender: we zoeken ook het goede voor onszelf niet. We zoeken onze zaligheid niet. We doen met het grootste gemak dingen die schadelijk zijn voor onszelf, voor onze zaligheid. We kijken dingen, we gaan naar plaatsen, we gaan op in dingen die onze zaligheid in de weg staan, die ons verder van God afbrengen, die ons gevoel en geweten dichtstoppen. Wat hebben niet over voor zaken op gebied van werk, hobby, sport, maar voor onze zaligheid....hebben we bitter, bitter weinig over. Mensen van kwade gezindheid. Geneigd God en onze naaste te haten en onze zaligheid weg te houden en onder te laten gaan.

Maar God, God heeft in mensen een welbehagen. God zoekt het goede voor mensen. Dat God het goede zoekt, een welbehagen heeft in Zijn Zoon, dat is te begrijpen. Dat God het goede zoekt voor Zijn engelen, dat is ook te begrijpen. Maar God heeft een welbehagen in mensen! In u, jou en mij. In gevallen mensen. God heeft geen welbehagen in gevallen engelen, Die laat Hij in hun val en verderf, over en uit, geen bemoeienis meer mee! Maar God heeft wel een welbehagen in gevallen mensen. En dat welbehagen is zo groot, dat Hij daar Zijn Zoon voor geeft en voor over heeft. Als ongevraagd en ongewenst geschenk. Hoe is het mogelijk! Wat een wonder. Maar het is waar. God heeft in mensen een welbehagen. Dat mogen we ons laten welgevallen, ons laten overkomen.

Dat is dus zo! Daarvan is kerst het bewijs, de uiting. God heeft welbehagen in mensen. Hij maakt ze graag zalig, Hij brengt hen graag tot geloof, tot bekering. Ook u, jou, en mij. Dat is zo. God heeft die goede gezindheid. Die heeft Hij al. Die heeft Hij ook bewezen. We hoeven dus die goede gezindheid niet op te wekken. We hoeven er niet voor te zorgen dat God die krijgt. Door er ons best voor te doen. Door serieuzer te worden. Door te vragen alsof God nog omgeturnd moet worden. Door te vragen alsof God overgehaald moet worden. Door meer van dit en meer van dat te doen. In de hoop dat God Zich dan tot ons keert. Als we niet meer zo slecht zijn als.... en als we toch wat meer eraan doen dan voorheen. Ja, dat is zelfs uiterst beledigend voor God. Dat is krenkend voor Hem. Dat Zijn goede gezindheid in twijfel wordt getrokken. Als de thuiszorg komt en u blijft maar vragen: wil je me helpen, echt? En u hebt toch zelf weer de kamer schoongemaakt, en u hebt toch weer een cadeau op tafel liggen. Ja, maar we zijn er toch voor, we doen dat graag. Waarom denkt u dat we het anders niet zouden doen? Waarom denkt u en doet u alsof God u alleen maar wil zaligmaken als u..... Hij heeft een goede gezindheid in mensen. Om de kribbe staan geen hekjes. Geen hekjes waar je overheen moet of die je eerst door moet breken. Rond de kribbe staan geen hekjes. Kom, want u bent welkom. Hij maakt zalig die er ongeschikt voor zijn. Hij leert God eren die alleen zichzelf zoeken. In mensen een

welbehagen. Goede gezindheid. O Heere, maak mij dan zalig. Ontdek mijn zonden aan mij. Vergeef mij ze ook. Geef mij een nieuwe hart, leer me U kennen en liefhebben, leer me Uw dienst liefhebben, de zonde haten en Uw geboden verlangen.

God heeft in mensen een welbehagen. Een goede gezindheid. Daarom: kom tot dit Kind en vind vrede. Vrede in dit Kind. En het gaat leven in je hart: eer aan God. Eer aan God. Door mijn zaligheid leer ik God eren. Dus mijn zaligheid dient Gods eer. Is daar niet meer in strijd. O HEERE, maak mij zalig opdat Uw weer vergroot wordt. Red mij, omwille van Uw eer. Voor Zijn goede gezindheid, voor de vrede in dit Kind. Voor mij, hoe is het mogelijk, voor mij. Eer aan God. En dan zingt een zondaar nog mooier dan een engel. Als de juffrouw zegt dat er nog nooit zo mooi gezongen is als door de engelen is dat niet waar. Engelen weten niet waar ze over zingen. Ze hebben niet gezondigd en hoeven niet gered te worden. Zondaren wel. Die kennen de verwondering van binnen uit. Nog mooier dan van een engel klinkt het in Gods oor uit de mond en het hart van een gered kind, jongere, man of vrouw: eer, eer aan God.

Amen